

การเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทย A Comparative Study of Foreign Loan Words in Chinese and Thai

รัชตพล ชัยเกียรติธรรม

Rathchataphol Chaikiattitham

อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยพายัพ

Lecturer from the International College, Payap University

*Corresponding Author Email: Email meebeaxiong@gmail.com

Received: 11 September 2025

Revised: 16 October 2025

Accepted: 19 October 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อรวบรวมคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย และ 2. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ข้อมูลคำในภาษาจีนจากพจนานุกรมภาษาจีน และคำในภาษาไทยจากพจนานุกรมภาษาไทย แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า พจนานุกรมภาษาจีนสมัยปัจจุบันดังกล่าวมีจำนวนคำศัพท์ทั้งหมดโดยประมาณ 69,000 คำ มีจำนวนคำยืมภาษาต่างประเทศทั้งสิ้นจำนวน 362 คำ หรือร้อยละ 0.52 ของคำศัพท์ทั้งหมด ซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทย ปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยจำนวน 336 คำ หรือร้อยละ 92.82 และปรากฏเป็นคำไทยล้วนจำนวน 26 คำ หรือร้อยละ 6.08 ด้านการปรากฏคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยปรากฏเหมือนกันทั้งหมด โดยเป็น “คำยืมล้วน” มากที่สุด จำนวน 236 คำ หรือร้อยละ 65.19 ส่วนที่มาของคำยืมปรากฏ “ภาษาอังกฤษ” เหมือนกันมากที่สุด โดยภาษาจีนปรากฏ จำนวน 209 คำ หรือร้อยละ 57.74 ส่วนภาษาไทยปรากฏ จำนวน 221 คำ หรือร้อยละ 61.05 ด้านลักษณะการใช้คำยืมปรากฏมากที่สุด คือ “คำยืมคงเดิม” โดยภาษาจีนมีจำนวน 159 คำ หรือร้อยละ 43.92 ส่วนภาษาไทยมีจำนวน 253 คำ หรือร้อยละ 69.89 ส่วนด้านลักษณะทางความหมายปรากฏมากที่สุด คือ “เหมือนกันหรือคล้ายกัน” จำนวน 346 คำ หรือร้อยละ 95.58 และด้านบริบททางความหมายปรากฏด้าน “สารเคมี” มากที่สุด จำนวน 59 คำ หรือร้อยละ 16.30 ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนปรากฏเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากพจนานุกรมจีนไม่ได้ระบุที่มาของคำ แม้ว่าคำนั้นเป็นภาษาต่างประเทศในภาษาจีน ได้แก่ บุคคลที่มีชื่อเสียง คำยืมหลักไม่ได้ระบุที่มาของคำ คำยืมปรากฏในความหมาย คำยืมเดิมกลายเป็นคำแปลศัพท์ คำอักษรรย่อของภาษาตะวันตก และคำภาษาจีน ส่วนคำในภาษาไทยเมื่อเทียบกับคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนพบว่า เป็นคำไทยล้วนจำนวนหนึ่ง แสดงให้เห็นว่าคำในภาษาไทยบางคำไม่ได้ใช้เป็นคำยืมภาษาต่างประเทศเหมือนกับภาษาจีน ด้านการปรากฏการใช้คำยืมในภาษาจีนและภาษาไทยที่เหมือนกันและแตกต่างกันเกิดจากการเขียนคำ โครงสร้างคำ และการใช้คำ นอกจากนี้ ด้านที่มาของคำยืมปรากฏ “ภาษาอังกฤษ” มากที่สุด และลักษณะการใช้ “คำยืมคงเดิม” ปรากฏคำภาษาอังกฤษมากที่สุดเช่นกัน รวมถึงด้านบริบททางความหมายปรากฏด้าน “สารเคมี” มากที่สุด ซึ่งภาษาจีนและภาษาไทยต่างใช้เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าคำยืมภาษาอังกฤษยังคงมีบทบาทและอิทธิพลต่อการใช้คำยืมทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย

คำสำคัญ: คำยืม, ภาษาต่างประเทศในภาษาจีน, ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

Abstract

This research consists purposes were 1. to compile foreign loan words that appeared in Chinese and Thai languages and 2. to compare and analyze their appearance and how they are used in and across both languages. is a qualitative research conducted through the study of various related documents, such as Chinese vocabulary data from Chinese dictionaries and Thai vocabulary data from Thai dictionaries. The data collected from these related documents were analyzed through content analysis. The research findings revealed that 1) Our results demonstrated that a total of 362 foreign loan words were found in the Modern Chinese Dictionary, the 7th edition, accounting for 0.52% of the total Chinese words in the dictionary (69,000 words). Of the 362 foreign loan words in Chinese, 336 (92.82%) words were of foreign origin; whereas 26 (6.08%) words were not considered as foreign loan words in Thai as they have originated in the Thai language. 236 foreign loan words in Chinese (65.19%) were borrowed without any modifications to their linguistic form. When evaluating the etymological origin of these foreign loan words in Chinese, among the 209 (57.74%) foreign loan words in Chinese, which were recorded as having the same origin as those that appeared in Thai, 221 words (61.05%) originated from the English language. 159 foreign loan words in Chinese (43.92%) were borrowed in their original linguistic form and recorded in the Chinese dictionary; meanwhile, 253 words (69.89%) were borrowed in their original linguistic form and recorded in the Thai dictionaries. When evaluating the word definitions, the majority of foreign loan words in Chinese (346 words, or 95.58%) share similar definitions across both the Chinese and Thai languages. Among these words, chemical names have the greatest total number of words (59 words, 16.30%) that have similar definitions across both languages. The results of our research indicate that only a small number of foreign loan words were found in the Chinese dictionary. This could be explained by the fact that the majority of words in the Chinese dictionary are recorded without the etymological origins, although those words are of foreign origin (e.g., names of famous individuals, translated words, and abbreviations, etc.). When matching the foreign loan words in Chinese with those recorded in the Thai dictionaries, indicating that these words were not borrowed from any foreign languages. Between the Chinese and Thai languages, the foreign loan words were either used with or without any modifications (i.e., written form, word structure, and word utilization) to their linguistic form. The majority of foreign loan words in Chinese were borrowed from the English language, and these words were typically used without any modifications to their original linguistic form. Among these words, chemical names have the greatest total number of word that Chinese and Thai languages were borrowed from the English language. This indicates that the English language has a strong influence on how the Chinese and Thai languages borrow words from other languages.

Keyword: Loan words, Foreign Language in Chinese, Foreign Language in Thai

บทนำ

ทุกภาษาย่อมใช้คำยืมเพื่อสื่อความหมายและความรู้สึกนึกคิด เนื่องจากภาษานั้นอาจมีคำไม่พอเพียง หรือไม่เหมาะสม หรือสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจนเท่าคำยืม จึงทำให้คำยืมปรากฏเพิ่มขึ้นในภาษาของตน เช่นเดียวกับภาษาจีนที่เริ่มปรากฏคำยืมภาษาต่างประเทศเมื่อราชทูต 张骞 (Zhāng Qiān) ได้เปิดเส้นทางสายไหมเมื่อปี ค.ศ. 139 เพื่อทำการค้ากับดินแดนทางตะวันตก ทำให้คำยืมปรากฏครั้งแรกตามประวัติศาสตร์ด้านภาษาศาสตร์ของภาษาจีน โดยเริ่มจากการทับศัพท์ภาษาสันสกฤตในคัมภีร์พุทธศาสนาในสมัยราชวงศ์ฮั่นและราชวงศ์ถัง เช่น คำว่า Kumārajīva 鸠摩罗什 (jiūmóluóshén) (พระกุมารชีพ) Paramārtha 真谛 (zhēndì) (พระพารามาร์ธา) ครั้นถึงยุคสงครามฝิ่น ค.ศ. 1840-1842 ประเทศญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีน ทำให้คำยืมทับศัพท์จากภาษาญี่ปุ่นในอักษร “คันจิ” (汉字 Hànzì) ซึ่งมีลักษณะการเขียนเหมือนคำภาษาจีนดั้งเดิม เริ่มเข้ามามีบทบาทในภาษาจีน เช่น 民族 (mínzú) (ชนชาติ) 社会 (shèhuì) (สังคม) เป็นต้น ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1949-ต้นปี ค.ศ. 1970 การแบ่งแยกชนชาติจากตะวันตกภายใต้บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้มีภาษารัสเซียปรากฏในภาษาจีนเพิ่มมากขึ้น เช่น Soveit 苏维埃 (sūwéiāi) (โซเวียต) seminar 习明纳尔 (xímíngnà'ěr) (สัมมนา) เป็นต้น และช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ปี ค.ศ. 1966-1976 ประเทศจีนได้เปิดประเทศสู่โลกตะวันตก ทำให้การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมได้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ปรากฏภาษาต่างประเทศแถบตะวันตกในภาษาจีนเป็นจำนวนมาก จวบจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะคำยืมภาษาอังกฤษ เช่น gene 基因 (jīyīn) (ยีน) taxi 的士 (dìshì) (แท็กซี่) (Ching, 2007, pp.327-333)

จากวิวัฒนาการการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ภาษาต่างประเทศหลายภาษามีบทบาทอย่างมากต่อภาษาจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตามที่เหียน จิ่งเหวิน (2551, น. 139) ได้กล่าวถึง คำยืมภาษาต่างประเทศปรากฏในภาษาจีนยุคปัจจุบันได้อย่างหลากหลาย โดยภาษาจีนทับศัพท์ภาษาอังกฤษมากที่สุด รองลงมา คือ ภาษาญี่ปุ่น ภาษารัสเซีย ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ สมัยโบราณเมื่อพันกว่าปีที่แล้วยังมีภาษาอินเดียโบราณอีกด้วย สอดคล้องกับ Liu (2014) ได้ศึกษาคำยืมภาษาต่างประเทศในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน 《现代汉语词典》 ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 5-6 พบคำยืมภาษาอังกฤษปรากฏมากที่สุดเช่นเดียวกับ Deng (2010) ศึกษาคำยืมภาษาต่างประเทศในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน 《现代汉语词典》 ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 6 พบว่า คำยืมในภาษาจีนสมัยใหม่ส่วนใหญ่มาจากภาษาอังกฤษและสันสกฤตมากที่สุดตามลำดับ ซึ่งมีทิศทางใกล้เคียงกับผู้วิจัยได้ค้นคว้าคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนโดยสังเขป ในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน 《现代汉语词典》 (IL-CASS, 2016) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 ได้ปรากฏการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยระบุที่มาของคำไว้ท้ายความหมาย และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) รวมถึงสื่อดิจิทัลอย่างวิกิพีเดีย ปรากฏ ดังนี้

1) เหมือนกัน คำว่า 比丘 (bǐqiū) ภิกษุ 梵 (สันสกฤต) คำว่า 克 (kè) กรัม 法 (ฝรั่งเศส) คำว่า 沙发 (shāfā) โซฟา 英 (อังกฤษ)

2) แตกต่างกัน คำว่า 阿尔法粒子 (ā'ě'fǎlǐzǐ) แอลฟา ภาษาจีนคือ 希腊 (กรีก) ส่วนภาษาไทยคือ อังกฤษ คำว่า 阿訇 (āhōng) อิหม่าม ภาษาจีนคือ 波斯 (เปอร์เซีย) ส่วนภาษาไทยคือ อังกฤษ

3) เหมือนกันและแตกต่างกัน คำว่า 弥撒 (mísā) มิสซา ภาษาจีนและภาษาไทยปรากฏเหมือนกันคือ 拉 (ละติน) แต่ที่มาของคำยืมในภาษาไทยปรากฏเพิ่มเติม คือ อังกฤษ

4) ไม่ปรากฏการใช้ กล่าวคือ ภาษาจีนปรากฏที่มาคำยืมภาษาต่างประเทศ แต่ภาษาไทยไม่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับดังกล่าว แต่ปรากฏการใช้คำเพื่อการสื่อสารทั่วไปตามแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ คำว่า 阿门 (āmén) อาเมน คำว่า 希伯来 (ฮีบรู) คำว่า 安拉 (Ānlā) อัลลอห์ 阿拉伯 (อาหรับ) คำว่า 厄尔尼诺 (è'ě'rnínuò) เอลนีโญ 西 (สเปน) คำว่า 克格勃 (Kègébó) เคจีบี 俄 (รัสเซีย) คำว่า 寿司 (shòusī) ซูชิ 日 (ญี่ปุ่น) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังปรากฏที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยแตกต่างกัน ดังคำว่า 克拉 (kèlā) และ 卡路里 (kǎlùlǐ) ภาษาจีนระบุที่มาของคำเป็นภาษาฝรั่งเศส ในขณะที่ภาษาไทยระบุที่มาของคำเป็นภาษาอังกฤษคือ กระรัต (carat, karat) และ แคลอรี (calorie) ตามลำดับ

ดังนั้น การระบุที่มาคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยมีทั้งเหมือนกัน และ/หรือ แตกต่างกันดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบด้านที่มา รวมถึงลักษณะต่าง ๆ ของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทย ได้แก่ จำนวนคำ ลักษณะการใช้ ความหมาย และบริบททางความหมายว่าเหมือนกัน และ/หรือ แตกต่างกันอย่างไร โดยศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทย” เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างด้านลักษณะการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน ที่รวบรวมได้จากพจนานุกรมจีนสมัยปัจจุบัน 《现代汉语词典》 (IL-CASS,2016) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 ที่มีคำศัพท์จำนวนทั้งหมด 69,000 คำ ซึ่งเป็นพจนานุกรมฉบับหนึ่งของประเทศจีนที่ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการที่สำคัญของภาษาจีน โดยนำมาเปรียบเทียบกับคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) และพจนานุกรมคำใหม่เล่ม 1-2 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557) ศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ออนไลน์) ซึ่งเป็นพจนานุกรมหลักของประเทศไทยที่ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการที่สำคัญของภาษาไทยเช่นกัน รวมถึงแหล่งข้อมูลสื่อดิจิทัลที่สำคัญดังเช่น วิกิพีเดีย ซึ่งมีคำศัพท์สมัยใหม่และคำศัพท์ไม่เป็นทางการบางส่วนที่อาจไม่ได้ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานดังกล่าว โดยอาจเป็นคำยืมที่เกิดขึ้นใหม่ตามเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคโลกาภิวัตน์

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ใช้หลักทฤษฎีการสร้างคำในภาษา (Word formation) ของฟรานซิส กะตัมบา (Francis Gatamba, 1993; อ้างถึงในชลธิชา บำรุงรักษ์, 2555, น.20-74) ที่มีกระบวนการสร้างคำในลักษณะต่าง ๆ เป็นจำนวนมากดังเช่น การยืมคำ/การยืม (Borrowing/Loan) เป็นการสร้างคำใหม่โดยยืมจากภาษาต่างประเทศหรือภาษาถิ่น ซึ่งเป็นผลจากการสัมผัสภาษา (Language contact) ระหว่างผู้ใช้ภาษาหรือภาษาถิ่นต่างกัน ทำให้ทราบที่มาและลักษณะต่าง ๆ ของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยได้อย่างชัดเจนตามหลักวิชาการมากขึ้น

ดังนั้น การศึกษาวินิจฉัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ศึกษาภาษาจีน รวมถึงผู้เรียนชาวไทยชาวจีน และผู้เรียนชาติอื่น ๆ ที่ศึกษาภาษาไทย สามารถใช้คำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏอยู่ในภาษาจีนและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทราบถึงความเหมือน และ/หรือ ความแตกต่างด้านที่มาของคำยืม

ภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยได้เช่นกัน ทั้งยังเป็นการรวบรวมข้อมูลคำยืมภาษาต่างประเทศพื้นฐานสำคัญให้แก่กลุ่มผู้เรียนดังกล่าว นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และพัฒนาการเรียนการสอนคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย
2. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย

การบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้บทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำและคำยืมภาษาต่างประเทศ ดังนี้

ทฤษฎีการสร้างคำในภาษา (Word Formation) ของฟรานซิส กะตัมบา (Francis Gatamba, 1993; อ้างถึงในชลธิชา บำรุงรักษ์, 2555, น.20-74) ศึกษากระบวนการสร้างคำในภาษาต่าง ๆ โดยเน้นว่าคำใหม่สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกลไกหลายแบบ เช่น การเติมปัจจัย (Affixation) การลดรูป (Clipping) หรือการยืมคำจากภาษาอื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาคำยืมที่มักจะถูกปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับโครงสร้างภาษาปลายทาง ด้วยเหตุนี้ การทำวิจัยเรื่องคำยืม โดยใช้ทฤษฎีดังกล่าวจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์กระบวนการสร้างคำยืมในมิติต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ และสามารถเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างคำและความหมายในภาษาปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยลักษณะของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยและภาษาจีน มีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน สรุปดังนี้ (Liu, 2014; Gong, 2018; รัชตพล ชัยเกียรติธรรม, 2557)

คำยืมคงเดิม เป็นการยืมคำยืมใช้เหมือนหรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาทั้งด้านการออกเสียงและความหมาย เช่น กาเฟอีน (caféine) 咖啡因 (kāfēiyīn) มินิ (mini) 迷你 (mínǐ) อีเมล (e-mail: electronic mail) 伊妹儿 (yīmèir) เป็นต้น

คำยืมแปรเสียง เป็นการยืมคำยืมที่มีการแปรเสียงไปจากเดิม เนื่องจากเสียงบางเสียงในคำยืมไม่มีในระบบเสียงภาษาจีน จึงทำให้เกิดการแปรเสียงของคำยืม เช่น กีตาร์ (guitar) 吉他 (jītā) โซฟา (sofa) 沙发 (shāfā) เป็นต้น

คำยืมซ้อนคำ ส่วนใหญ่ภาษาจีนใช้คำยืมซ้อนกับคำจีน เป็นคำซ้อนที่ตัดคำจีนได้ แต่ตัดคำยืมไม่ได้ เช่น แจ็กเก็ต (jacket) 茄克衣 (jiākèyī) (แจ็กเก็ต 茄克: ทับศัพท์, เสื้อ 衣: แปลศัพท์: เสื้อแจ็กเก็ต) เป็นต้น

คำยืมเต็มคำประสมคำ เป็นการยืมคำยืมประสมกับภาษาจีน ซึ่งมีลักษณะการประสมคำโครงสร้างเช่นเดียวกับภาษาคำยืม กล่าวคือ คำขยายอยู่หน้าคำนาม เช่น กระดาษก๊อปปี้ 拷贝纸 (kǎobèizhǐ) (ก๊อปปี้ 拷贝, กระดาษ 纸) ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า copy paper เป็นต้น

คำยืมตัดเสียงพยางค์ ภาษาไทยใช้เป็นคำยืมคงเดิมในขณะที่ภาษาจีนใช้เป็นคำยืมตัดเสียงพยางค์ เช่น แกโดลิเนียม (gadolinium) 钆 (gá) ดิสโกเทค (discotheque) 迪斯科 (dísīkē) เป็นต้น

คำยืมเพิ่มเสียงพยางค์ ภาษาไทยใช้เป็นคำยืมคงเดิมในขณะที่ภาษาจีนใช้เป็นคำยืมเพิ่มเสียงพยางค์ กอล์ฟ (golf) 高尔夫 (gāo'ěrfū) บรันดี 白兰地 (báilándì) เป็นต้น

จากทฤษฎีและแนวคิดลักษณะการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยดังกล่าว ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลคำในภาษาจีนจากพจนานุกรมภาษาจีน และคำในภาษาไทยจากพจนานุกรมภาษาไทย โดยกำหนดแหล่งข้อมูล ดังนี้

1.1 พจนานุกรมภาษาจีน ได้แก่ พจนานุกรมภาษาจีนสมัยปัจจุบัน 《现代汉语词典》(IL-CASS, 2016) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 จำนวน 1 เล่ม

1.2 พจนานุกรมภาษาไทย ประกอบด้วย 1) พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้แก่ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) จำนวน 1 เล่ม และพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1-2 (2557) รวมจำนวน 2 เล่ม รวมทั้งสิ้น จำนวน 3 เล่ม 2) พจนานุกรมที่จัดทำโดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ได้แก่ ศัพท์บัญญัติ (ออนไลน์) และ 3) สื่อดิจิทัล ได้แก่ วิกีพีเดีย

ตลอดจน การคัดเลือกข้อมูลด้วยการรวบรวมเฉพาะคำยืมภาษาต่างประเทศทุกคำที่ระบุที่มาของคำภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาจีน ซึ่งปรากฏในเครื่องหมายวงเล็บที่อยู่ท้ายความหมายในพจนานุกรม 《现代汉语词典》(IL-CASS, 2016) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 หากไม่ได้รับที่มาของคำในเครื่องหมายวงเล็บ ก็จะตัดคำนั้นออกไป ซึ่งถือว่าไม่ใช่เป็นคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน โดยการคัดเลือกข้อมูลคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน อาจแบ่งเป็น 1) คำยืมภาษาต่างประเทศล้วน เป็นคำที่ปรากฏเพียงคำยืมภาษาต่างประเทศเพียงภาษาเดียว โดยไม่มีภาษาจีนหรือภาษาต่างประเทศอื่นมาปะปน เช่น 盎司 (àngsī) (อนซ์: ounce) 白兰地 (báilándì) (บรันดี: brandy) ล้วนมีที่มาจากคำภาษาอังกฤษ เป็นต้น หรือ 2) คำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏร่วมกับคำภาษาจีน เป็นคำที่มีภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งปรากฏร่วมกับคำภาษาจีน (คำที่เป็นตัวอักษรหนา คือ คำภาษาจีน) เช่น 阿拉伯人 (Ālābó rén) (阿拉伯 หมายถึง อาหรับ: Arab; 人 หมายถึง คน) 厄尔尼诺现象 (È'ěrnínò xiànxàng) (厄尔尼诺 หมายถึง เอลนีโญ: El Niño; 现象 หมายถึง ปรากฏการณ์) เป็นต้น จากนั้นนำคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนที่รวบรวมได้เหล่านั้น มาเทียบเคียงกับคำยืมภาษาต่างประเทศ และ/หรือ คำไทย ที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาไทย หรือสื่อดิจิทัล (วิกิพีเดีย) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ อาทิ หนังสือ พจนานุกรม ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การนำข้อมูลคำยืมภาษาต่างประเทศที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยด้านต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนคำ การปรากฏคำ ที่มาของคำ ลักษณะการใช้ ความหมาย และบริบททางความหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การรวบรวมคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า การรวบรวมคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาจีนสมัยปัจจุบัน 《现代汉语词典》(IL-CASS, 2016) มีจำนวนทั้งหมด 362 คำ หรือร้อยละ 0.52 ของจำนวนคำศัพท์ในพจนานุกรมดังกล่าวทั้งหมดประมาณ 69,000 คำ โดยนำคำยืม

ภาษาต่างประเทศในภาษาจีนทั้งหมด 362 คำ มาเทียบกับคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย พบว่า ปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยจำนวน 336 คำ หรือร้อยละ 92.82 และปรากฏเป็นคำไทยล้วนจำนวน 26 คำ หรือร้อยละ 6.08

2. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทย ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

2.1 ด้านลักษณะการปรากฏคำยืม ปรากฏทั้งหมด 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การปรากฏคำยืมเหมือนกัน ภาษาจีนและภาษาไทยมีลักษณะการปรากฏคำยืมที่เหมือนกัน แบ่งเป็น
- 2) ปรากฏคำยืมเหมือนกันทั้งหมด ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศ และภาษาไทยปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศเช่นกัน

(1) ภาษาจีนและภาษาไทยปรากฏเป็นคำยืมล้วน เช่น 吡嗪 (yǐqín) (azine) อะซิน阿訇 (āhōng) (ākhūnd) อีหม่า阿兰若 (ālǎnrě) (ārania) อรัญ, อรัญ- เป็นต้น

(2) ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมร่วมกับคำภาษาจีน และภาษาไทยก็ปรากฏเป็นคำยืมร่วมกับภาษาไทยหรือคำยืมภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ แต่มีโครงสร้างคำแตกต่างกัน กล่าวคือ ในภาษาจีน คำขยายอยู่หน้าคำหลัก ตรงกันข้ามกับในภาษาไทย คำขยายอยู่หลังคำหลัก คำยืมมักปรากฏเป็นส่วนขยาย (คำที่เป็นตัวอักษรตัวหนาเป็นคำภาษาจีน หรือคำภาษาไทยที่ไม่ได้ใช้เป็นคำยืม) เช่น 拉丁字母 (Lādīngzīmǔ) อักษรละติน 来复线 (láifùxiàn) เส้นไรเฟิล 罗姆人 (Luómǔrén) ชาวโรมานี เป็นต้น

3) ปรากฏคำยืมเหมือนกันบางส่วน ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศ และภาษาไทยก็ปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศเช่นกัน แต่มีลักษณะเหมือนกันบางส่วน แบ่งตามลักษณะการปรากฏได้ดังนี้ (คำที่เป็นตัวอักษรตัวหนาเป็นคำภาษาจีน หรือเป็นคำในภาษาไทยที่ไม่ได้ใช้เป็นคำยืมตามภาษาจีน)

(1) ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมล้วน แต่ภาษาไทยปรากฏเป็นคำภาษาไทยหรือคำยืมภาษาต่างประเทศอื่นร่วมกับคำยืม เช่น 开司米 (kāisīmǐ) (Cashmere) ไหมพรมแคชเมียร์ 康采恩 (kāngcǎi'ēn) (Konzern) ธุรกิจคอนเซิร์น 可乐 (kělè) (cola) น้ำโคล่า เป็นต้น

(2) ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมร่วมกับคำภาษาจีน แต่ภาษาไทยปรากฏเป็นคำยืมล้วน ได้แก่ 阿鼻地狱 (ābìdìyù) อเวจี 阿尔法粒子 (ā'ěrfǎlǐzǐ) (avici) 阿拉伯人 (Ālābó rén) อาหรับ (Arab) เป็นต้น

การปรากฏคำยืมแตกต่างกัน ภาษาจีนและภาษาไทยมีลักษณะการปรากฏคำยืมที่เหมือนกัน แบ่งเป็น ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมล้วน แต่ภาษาไทยปรากฏเป็นคำไทยหรือคำยืมภาษาต่างประเทศอื่นที่ไม่ใช่ภาษาต้นทางของคำยืม เช่น 贝多 (bèiduō) (pattra) (ใบ) ลาน 舫 (bǐ) (bilge) ท้องเรือ 布尔乔亚 (Bù'ěrqiáoyà) (bourgeois) กระฎุมพี เป็นต้น ภาษาจีนปรากฏเป็นคำยืมร่วมกับคำจีน (อักษรจีนตัวหนาเป็นคำจีน) แต่ภาษาไทยปรากฏเป็นคำไทยหรือคำยืมภาษาต่างประเทศอื่นที่ไม่ใช่ภาษาต้นทางของคำยืม เช่น 大丽花 (dàlìhuā) (dahlia) รักเร่ 登革热 (dēnggérè) (dengue) ไข้เลือดออก 法兰绒 (fǎlǎnróng) (flannel) สักหลาด (sakalet, ภาษาฮินดูสตานี) เป็นต้น

2.2 ด้านที่มาของคำยืม ปรากฏทั้งหมด 18 ภาษา แบ่งเป็น

1) ภาษาจีนปรากฏที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศรวมจำนวน 14 ภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี สเปน กรีก ละติน รัสเซีย เปอร์เซีย ฮิบรู อาหรับ สันสกฤต ญี่ปุ่น และมาเลเซีย

2) ภาษาไทยปรากฏที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศรวมจำนวน 16 ภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ละติน รัสเซีย เปอร์เซีย ฮิบรู อาหรับ สันสกฤต บาลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย ไทย ฮินดู และทมิฬ

สรุปได้ว่า ที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยปรากฏเหมือนกัน 12 ภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ละติน รัสเซีย เปอร์เซีย ฮิบรู อาหรับ สันสกฤต ญี่ปุ่น และมาเลเซีย ส่วนที่มาของคำยืมในภาษาจีนและภาษาไทย ปรากฏแตกต่างกัน 6 ภาษา ได้แก่ อิตาลี กรีก บาลี ไทย ฮินดู และ ทมิฬ โดยแบ่งเป็น ปรากฏเฉพาะภาษาจีนจำนวน 2 ภาษา คือ อิตาลี และ กรีก และปรากฏเฉพาะภาษาไทยจำนวน 4 ภาษา คือ บาลี ไทย ฮินดู และ ทมิฬ ส่วนที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยมาจาก “ภาษาอังกฤษ” เป็นจำนวนมากที่สุด

2.3 ด้านลักษณะการใช้คำยืม ปรากฏทั้งเหมือนกัน และ/หรือ แตกต่างกัน โดยทั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่

1) คำยืมคงเดิม หมายถึง คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยใช้คำยืมเช่นเดียวกับภาษาต่างประเทศนั้น เช่น 海洛因 (hǎiluòyīn) (heroin) เฮโรอีน 比萨 (bǐsà) (pizza) พิซซ่า 的士 (dìshì) (taxi) แท็กซี่ เป็นต้น

2) คำยืมประสมคำ หมายถึง คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยใช้ประสมคำเหมือนกัน โดยคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนประสมคำกับภาษาจีน ส่วนคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยประสมคำกับภาษาไทย หรือ ภาษาต่างประเทศอื่น เช่น 白金汉宫 (Báijīnhàngōng) (Buckingham) พระราชวังแบ็กกิงแฮม 卡宾枪 (kǎbīnqiāng) (carbine) ปืนคาร์บิน 拉丁字母 (Lādīngzìmǔ) (Latin) อักษรละติน เป็นต้น

3) คำยืมซ้อนคำ หมายถึง คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน และ/หรือ ภาษาไทยใช้คำยืมหรือคำในภาษาของตน ซ้อนคำกัน โดยอาจจะตัดคำอื่นที่มาซ้อนกับคำยิมนั้นได้ ซึ่งไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไป เช่น 夹克 (jiákè) (jacket) แจ็กเก็ต, เสื้อแจ็กเก็ต 吉普 (jípǔ) (Jeep) รถจี๊ป 卡片 (kǎpiàn) (card) การ์ด เป็นต้น

4) คำยืมตัดเสียงพยางค์ หมายถึง คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน และ/หรือ ภาษาไทยใช้ตัดเสียงพยางค์ของคำยิมนั้น เช่น 钵 (bō)(pātra) บาตร (สันสกฤต ปตร; บาลี ปตต) 米 (mǐ) (metre) เมตร 涅槃 (nièpán) nirvāṇa นิพพาน (ป.; ส. นิรวาณ) เป็นต้น

5) คำยืมเพิ่มเสียงพยางค์ หมายถึง คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน และ/หรือ ภาษาไทยใช้เพิ่มเสียงพยางค์ของคำยิมนั้น เช่น 白兰地 (báilándì) (brandy) บรันดี 高尔夫 (gāo'ěrfū) (golf) กอล์ฟ 罗 (luó) (gross) กรูส เป็นต้น

2.4 ด้านลักษณะทางความหมายของคำยืม ปรากฏ “เหมือนกันหรือคล้ายกัน” มากที่สุด เช่น 巴士 (bāshi) บัส (bus) ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน หมายถึง น. รถโดยสารประจำทาง (IL-CASS, 2016, p. 17; วิกิพีเดีย) ตามมาด้วย “เหมือนกันและแตกต่างกัน” เช่น 泵 (bèng) ปั๊ม (pump) ภาษาจีนและภาษาไทย ต่างหมายถึง น. เครื่องที่สามารถสูบออกหรือกดเข้าไปในของเหลวหรือก๊าซได้, ก. ปั๊มออกหรือกดเข้า (IL-CASS, 2016, p. 64; ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 736) แต่ภาษาไทยมีอีกความหนึ่งที่ภาษาจีนไม่มีคือ น. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง, เรียกเต็มว่า ปั๊มน้ำมัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) และ “แตกต่างกัน”

ตามลำดับเช่น 拜 (bái) บาย (bye) ภาษาจีนหมายถึง ก. ลาก่อน (IL-CASS, 2016, p. 28) แต่ภาษาไทยหมายถึง ก. ถอนตัวจากการแข่งขัน, ไม่ยุ่งเกี่ยว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, น. 197) เป็นต้น

2.5 ด้านบริบททางความหมาย ปรากฏมากที่สุด 3 อันดับแรกตามลำดับ ดังนี้ “สารเคมี” เช่น 吖嗪 (yāqín) (azine) อะซีน 氨 (ān) (ammonia) แอมโมเนีย 铵 (ǎn) (ammonium) แอมโมเนียม ตามมาด้วย “ศาสนาความเชื่อ” เช่น 古兰经 (gǔlánjīng) (Qur’an) อัลกรุอัน 基督 (jīdū) (Christos) คริสต์ 涅槃 (nièpán) (nirvāṇa) นิพพาน และ “สิ่งของ” เช่น 沙发 (shāfā) (sofa) โซฟา 纱笼 (shālong) (sarōṇ) โสร่ง 香波 (xiāngbō) (shampoo) แชมพู เป็นต้น

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ดังนี้

1. การรวบรวมคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนปรากฏจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากผู้วิจัยรวบรวมเฉพาะคำยืมภาษาต่างประเทศที่ระบุที่มาของคำต่างประเทศท้ายความหมายในเครื่องหมายวงเล็บของแต่ละคำตามระเบียบวิธีวิจัยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ระบุที่มาของคำ ซึ่งไม่ได้นำมาเป็นข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ จึงอาจทำให้ข้อมูลจำนวนคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนปรากฏค่อนข้างน้อยด้วยปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงคำยืมที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ จำแนกได้ดังนี้

ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง ส่วนใหญ่เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น 伏特 (Fútè) (Conte Alessandro Volta) 牛顿 (Niúdùn) (Sir Isacc Newton) 瓦特 (Wǎtè) (Jame Watt) เป็นต้น

คำยืมหลักไม่ได้ระบุที่มาของคำ คำยืมบางคำมีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกับคำยืมที่ระบุที่มาของคำไว้ท้ายความหมายในเครื่องหมายวงเล็บก่อนหน้านี้ แต่ไม่ได้ระบุที่มาของคำ โดยคำนั้นอาจมีภาษาจีนประสมกับคำยืม เพื่อขยายคำยิมนั้นให้ชัดเจนมากขึ้นว่าเป็นคำประเภทใด หรือมีลักษณะอย่างไร เช่น คำยืมที่มาจากภาษาอังกฤษปรากฏในคำหลัก 蹦极 (bèngjí) (bungee) (บันจีจัมป์: bungee jump) ส่วนอีกคำหนึ่งไม่ได้ระบุที่มาของคำยืมคือ 蹦极跳 (bèngjítào) (คำว่า 跳 หมายถึง กระโดด รวมความคือ กระโดดบันจี) หรืออีกคำหนึ่ง 比萨 (bǐsà) (พิซซ่า: pizza) ส่วนอีกคำหนึ่งไม่ได้ระบุที่มาของคำยืมคือ 比萨饼 (bǐsàbǐng) (คำว่า 饼 หมายถึง น. แผ่นขนมปังกรอบ รวมความคือ แผ่นพิซซ่า) นอกจากนี้ยังมีคำยืมที่เมื่อประสมกับคำอื่นแล้ว ไม่ได้ระบุที่มาของคำ เนื่องจากได้ระบุที่มาของคำก่อนหน้านี้แล้ว เช่น 伽玛刀 (jiāmǎdāo) (แกมมาไนฟ์: gamma knife) (คำว่า 刀 หมายถึง มีด รวมความคือ มีดแกมมา) ระบุว่าเป็นคำยืมที่ใช้ตัวอักษรกรีกเลียนเสียง ซึ่งปรากฏคำว่า 伽玛射线 (jiāmǎshèxiàn) (คำว่า 射线 หมายถึง รังสี รวมความคือ รังสีแกมมา) ซึ่งไม่ได้ระบุว่าเป็นคำยืมจากตัวอักษรกรีกดังกล่าวอีกครึ่งหนึ่ง เป็นต้น

คำยืมปรากฏในส่วนอธิบายความหมาย คำยืมบางคำมีความหมายเหมือนกัน และใช้เหมือนกับคำยืมหลัก โดยบางคำอาจจะปรากฏเป็นคำหลักในคำต่อไปหรือไม่ก็ได้ โดยเขียนไว้ท้ายความหมายว่า 也译作 หรือ 见 เช่น คำว่า 蛋挞 (英) (dàntà) (ทาร์ต: tart) โดยมีคำว่า 蛋塔 (dàntǎ) และอีกตัวอย่างหนึ่งคำว่า 那摩温 (英) (Nàmówēn) มีคำว่า 拿

摩温 (Námówēn) (นับเบอร์วัน: Number one) ซึ่งเป็นคำหลัก เป็นต้น จึงทำให้คำว่า 蛋塔 และ 拿摩温 ซึ่งเป็นคำยืมปรากฏในส่วนอธิบายความหมาย จึงไม่ได้นำมาเก็บรวบรวมข้อมูลคำยืมในครั้งนี้

คำยืมเดิมกลายเป็นคำแปลศัพท์ พจนานุกรมภาษาจีนหลายฉบับก่อนหน้านี้ได้ปรากฏคำยืมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่ในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน 《现代汉语词典》 (IL-CASS, 2016) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 มีคำยืมส่วนหนึ่งหายไป ดังคำว่า “cement” ที่เคยใช้คำยืมเลียนเสียงว่า 士敏土 (shīmǐntǔ) หรือ 水门汀 (shuǐméntīng) ปัจจุบันใช้เป็นคำแปลศัพท์ว่า 水泥 (shuǐní) และคำว่า “piano” ที่เคยใช้คำยืมเลียนเสียงว่า 披亚诺 (pīyànuò) ปัจจุบันใช้เป็นคำแปลศัพท์ว่า 钢琴 (gāngqín) เป็นต้น ส่วนสาเหตุที่คำภาษาต่างประเทศในภาษาจีนใช้คำแปลศัพท์มากกว่านั้น สันนิษฐานว่า คำเลียนเสียงส่วนหนึ่งแสดงความหมายของคำภาษาต่างประเทศไม่ค่อยชัดเจน ดังนั้นจำเป็นต้องมีคำแปลความหมายที่เหมาะสม เพื่อการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้น ส่วนคำแปลเลียนเสียงเดิมจะค่อย ๆ เลือนหายไปตามการสื่อสารของผู้ใช้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อความที่ว่า ภาษาจีนนิยมใช้การแปลความหมายมากกว่าใช้คำยืมแบบทับศัพท์ ตรงข้ามกับภาษาไทยที่นิยมใช้การทับศัพท์มากกว่าการแปลคำยืม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดลักษณะคำยืมแบบทับศัพท์ที่มีจำนวนน้อยกว่าภาษาไทย (รัชพล ชัยเกียรติธรรม, 2557, น.55; เหยิน จิ่งเหวิน, 2551, น.137) ดังเช่น ภาษาไทยใช้เป็นคำยืมว่า เกมออนไลน์ (网络游戏 wǎnglúoyóuxì) (网络 หมายถึง ออนไลน์ 游戏 หมายถึง เกม รวมความคือ เกมออนไลน์: online game) เมกกะโปรเจกต์ (巨型工程 jùxínggōngchéng) (巨型 หมายถึง เมกกะ工程 หมายถึง โปรเจกต์ รวมความคือ เมกกะโปรเจกต์: mega project) (ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ, 2553, น.15-16)

คำอักษรย่อของภาษาตะวันตกในภาคผนวก มีจำนวนประมาณ 230 คำ ซึ่งไม่ได้ปรากฏอยู่ในคำตามลำดับสัทอักษรภาษาจีนเหมือนคำทั่วไป โดยส่วนใหญ่เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรโรมัน ที่ออกเสียงตามภาษาอังกฤษ โดยระบุอักษรคำเต็มของคำยืมหลักในเครื่องหมายวงเล็บ เช่น ABS (anti-lock braking system) DIY (do it yourself) หรือ บางครั้งปรากฏตัวยอรร่วมกับคำภาษาจีน เช่น ATM 机 automated teller machine) (机 (jī) หมายถึง เครื่องจักรกล) U 盘 (U pán) (USB: universal series bus) (盘 หมายถึง จาน) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีคำอักษรโรมันยอบางคำในภาคผนวกดังกล่าวปรากฏเป็นคำยืมในรายการคำของพจนานุกรม แต่เขียนเป็นอักษรจีน เช่น AIDS (艾滋病 Àizībīng) (เอดส์) TNT (梯恩梯 tī'ēntī) (ทีเอ็นที) ในขณะที่คำยอบางคำปรากฏเป็นคำยืมโดยใช้ตัวอักษรจีนเลียนเสียง แต่ไม่ปรากฏเป็นคำอักษรโรมันยอในภาคผนวก เช่น 托福 (Tuōfú) (โทเฟิล) 雅思 (Yǎsī) (ไอเอลส์) เป็นต้น

คำภาษาถิ่นจีน ผู้วิจัยไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากคำภาษาถิ่นจีนไม่ได้เป็นคำภาษาต่างประเทศ ถึงแม้ว่าได้ระบุภาษาถิ่นจีนนั้นในเครื่องหมายวงเล็บเช่นเดียวกับคำยืมภาษาต่างประเทศ เช่น 摆 (bǎi) (傣 คำจีนกลุ่มชาติพันธุ์ไต) 洁特 (jiétè) (蒙 คำจีนกลุ่มชาติพันธุ์มองโกล) 门巴 (ménbā) (藏 คำจีนกลุ่มชาติพันธุ์ทิเบต) เป็นต้น

จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว จึงทำให้คำยืมภาษาต่างประเทศที่เก็บรวบรวมตามระเบียบวิธีวิจัยในงานวิจัยนี้มีเป็นจำนวนน้อย ดังนั้น การใช้คำยืมภาษาต่างประเทศตามปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว อาจนำมาเป็นข้อมูลศึกษาวิจัยด้านคำยืมในครั้งต่อไปได้ เมื่อได้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนที่ปรากฏในพจนานุกรมจีนดังกล่าวแล้ว จึงนำมาเปรียบเทียบกับคำในภาษาไทย ซึ่งปรากฏทั้งคำยืมต่างประเทศในภาษาไทยและคำไทยจากพจนานุกรมไทยดังกล่าว รวมถึงวิกิพีเดีย แสดงให้เห็นว่า คำยืมภาษาต่างประเทศในพจนานุกรมภาษาจีน 1 เล่ม ปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศในพจนานุกรมไทยได้อย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตาม คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยส่วนหนึ่งไม่ได้ใช้เป็นคำยืมภาษาต่างประเทศเหมือนอย่างภาษาจีน แต่ใช้เป็นคำภาษาไทย เช่น 安

甌 (ānbù) (ampoule) ภาษาไทยใช้ว่า “หลอดแก้วบรรจุยา” หรือคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยใช้เป็นคำภาษาอังกฤษอื่น ที่ใช้ไม่เหมือนกับคำอังกฤษเดิมในภาษาจีน เช่น 拍纸簿 (pāizhǐbù) (pad) ภาษาไทยใช้ว่า “โพสติด” (Post-it) เป็นต้น ถึงแม้ว่าคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนบางคำเมื่อเทียบกับภาษาไทยแล้ว ภาษาไทยใช้เป็นคำไทยที่ไม่ได้ใช้เป็นคำยืมภาษาต่างประเทศตามภาษาจีน แต่ยืนยันว่าภาษาจีนใช้คำยืมภาษาต่างประเทศค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะคำยืมภาษาอังกฤษ นิยมใช้แปลศัพท์มากกว่าทับศัพท์ จึงเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งทำให้ปรากฏคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนจากพจนานุกรมดังกล่าวเพียง 362 คำ กล่าวคือ ภาษาจีนนิยมใช้วิธีแปลตามความหมายมากกว่ามากกว่าทับศัพท์ ขณะที่ภาษาไทยนิยมทับศัพท์มากกว่าแปลความหมาย (เหียน จิ่งเหวิน, 2551, น. 137) เพราะฉะนั้น ภาษาจีนจึงนิยมแปลความหมายมากกว่าการทับศัพท์จากคำยืมภาษาอังกฤษ เช่น 电 (diàn: ไฟฟ้า) 脑 (nǎo: สมอง) → 电脑 (diànnǎo: คอมพิวเตอร์) สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ได้สรุปว่า ภาษาไทยนิยมใช้คำยืมมากกว่าใช้การแปลคำยืม ตรงข้ามกับภาษาจีนนิยมใช้การแปลคำยืมมากกว่าใช้คำยืม สันนิษฐานว่าเกิดจาก ภาษาไทยเป็นระบบอักษรและการออกเสียง ระบบเสียงยืดหยุ่น จึงนิยมยืมเสียงคำต่างประเทศทับศัพท์ ส่วนภาษาจีนเป็นระบบอักษรภาพ จึงสร้างคำยืมเสียงที่เข้าใจได้ในทันทีได้ค่อนข้างยาก ทำให้ส่วนใหญ่ต้องแปลความหมายของคำต่างประเทศด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดลักษณะคำยืมแบบทับศัพท์มีจำนวนน้อยกว่าภาษาไทย (รัชตพล ชัยเกียรติธรรม, 2557, น. 55) อย่างไรก็ตาม คำยืมภาษาอังกฤษจะปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทยมากน้อยอย่างไร คำยืมภาษาอังกฤษนั้นยังคงมีบทบาทต่อการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยต่อไป ดังที่ผลการวิจัยนี้สรุปข้างต้นว่าที่มาของคำยืมปรากฏเหมือนกันมากที่สุด คือ “ภาษาอังกฤษ”

2. ด้านการปรากฏคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทย “ปรากฏเหมือนกันทั้งหมด” ส่วนใหญ่เป็นคำยืมล้วนมากที่สุด เช่น 吖嗟 (yāqín) (azine) อะซิน 阿訇 (āhōng) (ākhūnd) อิหม่าม 阿兰若 (ālánrě) (āranya) อรัญ, อรัญ- เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีลักษณะการปรากฏคำยืมที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ สรุปดังนี้

การเขียนคำ แม้ว่าคำยืมหลายคำในภาษาจีนมีลักษณะการสะกดคำยืมแตกต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน ดังเช่น คำยืมในภาษาจีนเขียนได้ 2 รูปแบบ แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยเขียนคำยิมนั้นได้รูปแบบเดียว เช่น 色拉 (sèlā) หรือ 沙拉 (shālā) (salad) (สลัด) 阿罗汉 (ālúhàn) (arhat) หรือ 罗汉 (luóhàn) (อรหันต์) เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม คำยืมในภาษาไทยรวมถึงอักษรโรมันของคำยิมนั้นเขียนได้ 2 รูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบกับคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนที่เขียนได้รูปแบบเดียว เช่น 基因 (jīyīn) (gene) (จีน หรือ ยีน) 瓦斯 (wǎsī) (gas) (ก๊าซ หรือ แก๊ส) 博客 (bókè) (blog, blogger) (บล็อก หรือ บล็อกเกอร์) เป็นต้น

โครงสร้างคำ ถึงแม้ว่าภาษาจีนและภาษาไทยใช้เป็นคำยืมเดียวกันหรือแตกต่างกันเล็กน้อย ล้วนทำให้โครงสร้างคำยืมในภาษาจีนและภาษาไทยแตกต่างกัน เนื่องจาก “คำขยาย” ของภาษาจีนและภาษาไทยอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน กล่าวคือ “คำขยาย” ในภาษาจีนอยู่ด้านหน้า ในขณะที่ภาษาไทยอยู่ด้านหลัง จึงทำให้เกิดการปรากฏคำยืมที่มีส่วนขยายแตกต่างกัน ดังเช่น 拉丁字母 (Lādīngzìmǔ) (Latin) อักษรละติน 来复线 (láifùxiàn) (rifle) เส้นไรเฟิล 罗姆人 (Luómǔrén) (rome) ชาวโรมานี (ตัวอักษรหนาเป็นคำขยาย) เป็นต้น

การใช้คำ ส่วนใหญ่เกิดจากการปรากฏคำยืมแตกต่างกัน โดยคำยืมในภาษาจีนคำนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับคำยืมในภาษาไทยแต่ประการใด แต่มีลักษณะทางความหมายเดียวกัน ดังเช่น ภาษาจีนใช้เป็นคำยืมภาษาหนึ่ง แต่ภาษาไทยใช้เป็นคำยืมภาษาอื่นที่แตกต่างกับคำยืมในภาษาจีน เช่น 逻辑 (luóji) (logic) (อังกฤษ) ตรรกศาสตร์ (สันสกฤต) 摩登 (módēng) (modern) (อังกฤษ) ทันสมัย (ไทย, บาลี, สันสกฤต) 祖母绿 (zǔmǔlǜ) (Zumurud) (เปอร์เซีย) มรกต (สันสกฤต) เป็นต้น

จากการปรากฏคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่า คำยิมนั้นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร โดยมีปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสะกดคำ โครงสร้างคำ และการใช้คำ ทำให้เกิดลักษณะการปรากฏคำยืมดังกล่าวได้อย่างหลากหลาย ที่อาจเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการทำวิจัยด้านคำยืมของแต่ละภาษาได้อย่างกว้างขวางต่อไป

ด้านจำนวนที่มาของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน ปรากฏมากที่สุด คือ “ภาษาอังกฤษ” สอดคล้องกับงานวิจัยของ Deng (2010) และแนวความคิดของ เหยิน จิ่งเหวิน (2551, น.139) สรุปว่า คำยืมภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษปรากฏมากที่สุดในภาษาจีน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏมากที่สุดในภาษาไทยคือ ภาษาบาลีสันสกฤต แต่หากพิจารณาเฉพาะคำยืมภาษาต่างประเทศในโลกตะวันตกแล้ว “ภาษาอังกฤษ” เป็นคำยืมที่ปรากฏเป็นจำนวนมากที่สุด (นนทียา จันทรเนตร์ และ จิรวิพร ไทยจุฬาลักษณ์, 2566; สุขาดา เจียพงษ์, 2565; รัชตพล ชัยเกียรติธรรม, 2557) เนื่องจาก “ภาษาอังกฤษ” มีบทบาทและอิทธิพลต่อการใช้คำยืมทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย จึงอาจกล่าวได้ว่า นอกจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งของโลกแล้ว ยังเป็นอีกภาษาหนึ่งที่ใช้เป็นคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาต่าง ๆ ได้อย่างแพร่หลาย

ส่วนสาเหตุหลักที่ทำให้ภาษาจีนไม่ปรากฏที่มาของคำภาษาบาลี เนื่องจากภาษาจีนใช้คำสันสกฤต ในขณะที่คำยืมในภาษาไทยใช้คำสันสกฤตเหมือนกับภาษาจีน และใช้เป็นคำอื่นที่แตกต่างกับภาษาจีน โดยใช้เป็นคำบาลี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำยืมที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนาพุทธ เช่น 阿罗汉 (āluóhàn) (arhat) อรหันต์ 阿弥陀佛 (ēmituófó) (amitābha) อมิตะ 弥勒 (Mílè) (Maitreya) เมตไตรย 菩萨 (púsà) (Bodhi-sattra) โพธิสัตว์ 须弥座 (Xūmízuò) (Sumeru) สุเมรุ เป็นต้น ในทางกลับกัน หากเปรียบเทียบที่มาของคำภาษาสันสกฤตในภาษาไทย พบว่า ภาษาจีนมีที่มาจากคำภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ เช่น 逻辑 (luóji) (logic) ตรรกศาสตร์ 引得 (yǐndé) (index) ดรรชนี เป็นต้น

นอกจากนี้ ที่มาของคำในภาษาไทยปรากฏเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนคือคำว่า 茶吧 (chábā) โรงน้ำชา โดยคำว่า 茶 เป็นคำยืมภาษาจีนที่ปรากฏในภาษาไทย และยังมีคำยืมภาษาจีนที่ปรากฏในภาษาไทยอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งภาษาไทยใช้เป็นคำจีน ดังเช่น ปาท่องโก๋ (白糖糕 báitánggāo) เต้าหู้ (豆腐 dòufu) เป็นต้น (รัชตพล ชัยเกียรติธรรม และพิมพ์ฟ้า สุวรรณหงษ์, 2565, น. 130-132) อย่างไรก็ตาม มีคำภาษาไทยส่วนหนึ่งไม่ได้ใช้เป็นคำยืมตามภาษาจีน แต่ใช้เป็นคำภาษาไทย จำนวน 26 คำ เช่น 贝多 (bèiduō) (pattrā) (ใบ) ลาน 舫 (bǐ) (bilge) ท้องเรือ 康拜因 (kāngbàiyīn) (combine) เครื่องเก็บเกี่ยว 酷 (kù) (cool) ยอดเยี่ยม 蕾丝 (lěisī) (lace) ผ้าลูกไม้ 淋巴 (línbā) (lymphā) น้ำเหลือง 垆姆 (lúmǔ) (loam) ดินปนทราย เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนมีส่วนหนึ่งที่ภาษาไทยไม่ได้ใช้เป็นคำยืมเหมือนกับภาษาจีน ข้อสังเกตบางประการของผู้วิจัย มีคำยืมที่มีที่มาจากภาษาไทยปรากฏในภาษาจีน แต่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาจีนดังกล่าว ดังคำว่า 冬阴功汤 (dōngyīngōngtāng) โดยคำว่า 冬阴功 เลียนเสียงจาก “ต้มยำกุ้ง” ส่วนคำว่า 汤 เป็นคำภาษาจีน

หมายถึง ชูป รวมความคือ ชูปตั้มย้ากั๋ง แต่เนื่องจากคำยืมภาษาต่างประเทศที่มาจากภาษาไทยในภาษาจีนมีจำนวนน้อยมาก ประกอบกับพจนานุกรมภาษาจีนฉบับที่เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ไม่ปรากฏการระบุคำยืมภาษาต่างประเทศที่มาจากภาษาไทย หากมีคำยืมที่มาจากภาษาไทยปรากฏในภาษาจีนเพิ่มมากขึ้น นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

ด้านการเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยไม่ว่าจะเหมือนกัน และ/หรือ แตกต่าง กัน ปรากฏเป็น “คำยืมคงเดิม” เป็นจำนวนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยด้านภาษาจีน (Deng, 2010) สรุปว่า คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนมีลักษณะการใช้เป็น “คำยืมคงเดิม” ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ต่างพบว่า “คำยืมคงเดิม” หรือ “ทับศัพท์” ปรากฏเป็นจำนวนมากเช่นกัน (สิริภัทร พรหมราช, 2551; รัชพล ชัยเกียรติธรรม, 2557) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาลักษณะการใช้คำยืมในภาษาจีนและภาษาไทยปรากฏทั้งหมด 5 ลักษณะคือ 1) คำยืมคงเดิม 2) คำยืมซ้อนคำ 3) คำยืมประสมคำ 4) คำยืมตัดเสียงพยางค์ 5) คำยืมเพิ่มเสียงพยางค์ ซึ่งมีจำนวนลักษณะใกล้เคียงกับงานวิจัยของ รัชพล ชัยเกียรติธรรม (2557) คำยืมในภาษาจีนปรากฏ 5 ลักษณะคือ 1) คำยืมคงเดิม 2) คำยืมแปรเสียง 3) คำยืมซ้อนคำ 4) คำยืมเติมคำประสมคำ และ 5) คำยืมตัด-เพิ่มเสียงพยางค์ ในขณะที่คำยืมในภาษาไทยปรากฏถึง 17 ลักษณะ โดยมี 12 ลักษณะที่ไม่ปรากฏคำยืมในภาษาจีน ได้แก่ คำยืมซ้ำคำ คำยืมผวนคำ คำยืมสลับโครงสร้างคำ คำยืมย่อคำ คำยืมแปลงเสียงลงท้าย คำยืมกลายความหมาย คำยืมพ้องเสียง คำยืมกลุ่มคำคล้องจอง คำยืมเติมสร้อยคำ คำยืมแปลคำตามคำไทย คำยืมกลืนเสียงคำ และคำยืมสนธิคำ แสดงให้เห็นว่า ภาษาจีนใช้คำยืมภาษาต่างประเทศค่อนข้างน้อยส่งผลให้ลักษณะการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนมีจำนวนลักษณะน้อยตามไปด้วย

ด้านลักษณะทางความหมายของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทย พบว่า ลักษณะทางความหมาย “เหมือนกันหรือคล้ายกัน” มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยมีลักษณะทางความหมายในทิศทางเดียวกัน โดยส่วนใหญ่เกิดจากความหมายโดยตรง หากคำยืมส่วนหนึ่งเกิดจากความหมายแฝง หรือความหมายอุปมา หรือการเพิ่มความหมายของแต่ละภาษา มีลักษณะทางความหมาย “แตกต่างกัน” เช่น 泵 บั้ม (pump) ภาษาจีนและภาษาไทยต่างหมายถึง น. เครื่องที่สามารถสูบออกหรือกดเข้าไปในของเหลวหรือก๊าซได้, ก. บั้มออกหรือกดเข้า (IL-CASS, 2016 p. 64; ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 736) แต่ภาษาไทยมีอีกความหนึ่งที่ภาษาจีนไม่มีคือ น. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง, เรียกเต็มว่า บั้มน้ำมัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 736) เป็นต้น

ด้านบริบททางความหมายของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยที่ปรากฏมากที่สุดคือ “ด้านสารเคมี” สันนิษฐานว่าเกิดจากอิทธิพลของวิทยาศาสตร์ตะวันตกที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในวงการเคมี ทำให้นักวิทยาศาสตร์และประชาชนทั่วไปสื่อสารได้อย่างสะดวกและเข้าใจตรงกันได้อย่างง่ายดาย ประกอบกับชื่อโครงสร้างของสารเคมีที่ซับซ้อน โดยสารเคมีหลายชนิดมีชื่อเรียกที่เป็นระบบ เช่น Sodium chloride (โซเดียมคลอไรด์) หรือ Ethanol (เอทานอล) ซึ่งแปลยากและหาคำในภาษาจีนหรือภาษาไทยที่เหมาะสมได้ไม่ชัดเจนเท่ากับการใช้คำยืม หากพิจารณาลักษณะการใช้คำยืมด้าน “สารเคมี” พบว่า ภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้เป็นคำยืมตัดเสียงพยางค์ ส่วนภาษาไทยใช้เป็นคำยืมคงเดิม ตัวอย่างดังนี้ 氨 (ān) แอมโมเนีย (ammonia) 铵 (ǎn) แอมโมเนียม (ammonium) 胺 (àn) แอมีน (amine) 萘 (è) อะซีแนฟทีน (acenaphthene) 蒎 (ēn) แอนทราซีน (anthracene) 菲 (fēi) ฟิแนนทรีน (phenanthrene) 砒 (fēng) ซัลฟอน (sulfone) 胍 (guā) กัวนิดีน (guanidine) เป็นต้น โดยชื่อสารเคมีทั้งหมดได้ปรากฏในภาคผนวกพจนานุกรมภาษาจีนสมัยปัจจุบัน 《现代汉语词典

» (IL-CASS, 2016, p.1800) ในหน้าสุดท้ายเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ภาษาจีนและภาษาไทยต่างใช้สารเคมีทุกชนิดเป็นคำยืมมากที่สุด เพียงแต่มีลักษณะการใช้คำยืมแตกต่างจากคำยืมต้นทางดังกล่าว

ด้านศาสนาความเชื่อที่มีบริบททางความหมายมากเป็นอันดับที่ 2 นั้นย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ศาสนาต่าง ๆ ได้เข้ามาเผยแพร่ยังประเทศจีนและประเทศไทยเป็นจำนวนมาก แบ่งได้ ดังนี้

1) ศาสนาพุทธ จำนวน 17 คำ เช่น 阿罗汉 (āluóhàn) อรหันต์ 比丘 (bǐqiū) ภิกษุ 波罗蜜 (bōluómì) (pāramitā) บารมี 阿弥陀佛 (ēmituófó) (amitābha) อมิตะ 佛陀 (Fótuó) (buddha) พระพุทธเจ้า เป็นต้น

2) ศาสนาคริสต์ จำนวน 9 คำ เช่น 阿门 (āmén) (āmēn) อาเมน, เอเมน, อามีน 基督 (jīdū) (Christos) คริสต์ (Christ) 弥撒 (mísà) (missa) มิสซา 撒旦 (sādàn) (sāṭan) ซาตาน 夏娃 (Xiàwá) (Hawwāh) เอวา (Eva) เป็นต้น

3) ศาสนาอิสลาม จำนวน 6 คำ ได้แก่ 阿訇 (āhōng) (ākhūnd) อิหม่าม (imam) 古尔邦节 (gǔ'ěrāngjié) (qurbān) บูชาญญู 古兰经 (gǔlánjīng) (Qur'an) อัลกรุอาน 哈里发 (hālǐfā) (khalifah) เคาะลีฟะฮ์, กาลิบ เป็นต้น

4) ศาสนาฮินดู มีจำนวน 2 คำ ได้แก่ 梵 (fàn) (brahma) พรหม 婆罗门教 (Pólúoménjiào) (Brāhmapa) ฮินดู

5) ความเชื่ออื่น ๆ มีจำนวน 5 คำ ได้แก่ 阿鼻地狱 (ābìdìyù) (avici) อเวจี 安琪儿 (ānqīr) (angle) เทวดา 图腾 (túténg) (totem) โทเท็ม 盂兰盆会 (yúlánpénhuì) (ullambana) วันสารทจีน 瑜伽 (yújiā) (Yoga) โยคะ

จากบริบททางความหมายของคำยืมด้านศาสนาความเชื่อดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ศาสนาพุทธ ปรากฏจำนวนคำยืมมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึง ศาสนาพุทธได้เผยแพร่มายังประเทศจีนและประเทศไทยมาอย่างยาวนาน โดยศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศไทย ดังค่านิยมหลักของคนไทย (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 3) แสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื่อเรื่องบุญกรรมและโซคลา และใช้บุญกรรมเป็นข้ออธิบายความแตกต่างทางฐานะของผู้คนในสังคม ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ Deng (2010) ด้านบริบททางความหมายของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน ไม่ปรากฏเป็นคำยืมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาความเชื่อ ถึงกระนั้น ในประเทศจีนมีวัดวาอารามที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนาพุทธเป็นจำนวนมาก กอปรกับการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนที่ปรากฏลักษณะปัจจัยด้านศาสนาความเชื่อ โดยมีศาสนาพุทธปรากฏเป็นคำยืมมากที่สุดตามผลการวิจัยดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า ศาสนาพุทธเคยรุ่งเรืองในประเทศจีนและมีคำยืมเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธปรากฏเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกับภาษาไทยที่ใช้คำยืมตามบริบททางความหมายด้านศาสนาความเชื่อด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของ Deng (2010) ได้สะท้อนให้เห็นบริบททางความหมายที่ทำให้เกิดการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับด้าน “ชีวิตประจำวัน” มากที่สุด เมื่อเทียบกับผลการวิจัยนี้ ปรากฏอยู่ในลำดับที่ 3 คือ “สิ่งของ” ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสิ่งของใน “ชีวิตประจำวัน” ได้แก่ 布拉吉 (bùlāji) (bragi) ชุดกระโปรงยาว 夹克、茄克 (jiākè) (jacket) แจ็กเก็ต, เสื้อแจ็กเก็ต 香波 (xiāngbō) (shampoo) แชมพู 恤衫 (xùshān) (shirt) เสื้อ 席梦思 (xímèngsī) (simmons) ที่นอนสปริง เป็นต้น

ข้อค้นพบทางวิชาการ หรือองค์ความรู้ใหม่

คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนปรากฏในพจนานุกรมค่อนข้างน้อย ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำในภาษาไทยพบว่า มีคำจำนวนหนึ่งที่ภาษาไทยใช้เป็นคำไทยไม่ได้ใช้เป็นคำยืมตามภาษาจีน อย่างไรก็ตาม คำยืมบางคำในภาษาจีนและภาษาไทยต่างใช้เป็นคำภาษาต่างประเทศเหมือนกัน แต่พบว่า มีที่มาของคำแตกต่างกันด้วยอิทธิพลต่าง ๆ เช่น การรับคำยืมผ่านทางศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธที่คำยืมในภาษาจีนมีที่มาจากภาษาสันสกฤตเท่านั้น ในขณะที่ภาษาไทยมีที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตเป็นต้น โดยผลการวิจัยนี้สามารถไปใช้ประโยชน์ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ นักศึกษาชาวไทย หรือการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวจีนได้เป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยพายัพ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้สอนนักศึกษาไทยที่ศึกษาภาษาจีน หรือนักศึกษาจีนที่ศึกษาภาษาไทย เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการใช้คำภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยที่ปรากฏเป็นคำศัพท์ในเนื้อหา รวมถึงการสอนคำยืมให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์

1.2 ด้านการสื่อสาร นักศึกษาหรือผู้สนใจต้องสื่อสารคำยืมภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาจีนและภาษาไทยให้ถูกต้องตามระบบเสียงของแต่ละภาษา ซึ่งส่วนใหญ่มีระบบเสียงที่แตกต่างจากภาษาต้นทาง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีนและภาษาไทยด้านต่าง ๆ ดังนี้ การศึกษาด้านระบบเสียง การสร้างคำ ประวัติที่มาของคำยืม เป็นต้น

2.2 การศึกษาในพจนานุกรมฉบับอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในงานวิจัยนี้ว่าจะมีข้อค้นพบเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2.3 การศึกษาวเคราะห์และเปรียบเทียบคำเฉพาะด้าน เช่น ยี่ห้อรถยนต์ สินค้าแฟชั่นแบรนด์เนม สถานที่สำคัญ ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง ศัพท์เทคโนโลยีสารสนเทศในสื่อดิจิทัลหรือโซเชียลมีเดีย (Social Media) เป็นต้น

2.4 การศึกษาวเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาลาว ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ก่องศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ. (2553). *หลักการแปลไทย-จีน*. กรุงเทพฯ: จินสยาม.

ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2555). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา “หัวข้อศึกษาเฉพาะด้านระบบคำและประโยค ก. 802”*.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นนทยา จันทรเนตร์ และจิรวิทย์ ไทยงูเหลือม. (2566). คำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พ.ศ. 2554. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(5), 194-205.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัชตพล ชัยเกียรติธรรม. (2557). การวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาษาไทยและภาษาจีน. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 33(1), 43-61.
- รัชตพล ชัยเกียรติธรรม และพิมพ์ฟ้า สุวรรณหงษ์. (2565). ความแตกต่างการเขียนคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยที่ภาษาจีนเป็นคำเดียวกัน. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ* 32(2), 128-147.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *พจนานุกรมคำใหม่ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1-2*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2567). *ศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภา*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก <https://coined-word.orst.go.th/>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สิริภัทร พรหมราช. (2551). พัฒนาการคำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 พ.ศ. 2525 และพ.ศ. 2542. *วารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย*, 1(1), 162-174.
- สุชาติา เจียพงษ์. (2565). คำยืมภาษาต่างประเทศในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน: การศึกษารูปแบบคำและการจำแนกประเภทความหมาย. *วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน*, 13(1), 98-120.
- เหยิน จิ่งเหวิน. (2551). *รอบรู้ภาษาจีน (จู้กั๊กจ้อจิ้น เล่ม 1 ฉบับปรับปรุง)*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- Ching, Yip Po. (2007). *The Chinese Lexicon A Comprehensive Survey*. Great Britain: Routledge.
- Deng, L. (2010). A quantitative study of loanwords in the 5th edition of the Modern Chinese Dictionary. *The Literary World*, 2010(9), 125-127.
- Gong, G. (2018). Features of Chinese Translation of the English Loanwords in An Etymological Glossary of Selected Modern Chinese Words. *Foreign Language and Literature Research*. 2018(2), 67-73.
- IL-CASS (The Institute of Linguistics of the Chinese Academy of Social Sciences). (2016). *Modern Chinese Dictionary*. (7th ed.). Beijing: Commercial Press.
- Liu, M. (2014). *A study of loanwords in the Modern Chinese Dictionary (5th and 6th editions)*. Master's thesis, Liaoning Normal University.
- Oxford. (2011). *Advanced American Dictionary*. New York: Oxford University Press.